

sor ved det kgl. Teater, men han er vidt forskellig fra den Censor, der er ved Privatteatrene. Censoren ved det kgl. Teater er jo kun æstetisk Raadgiver, slet ikke andet, medens den Censor, der fungerer ved Privatteatrene, i det væsentlige ikke er andet end en Politimand. Hvorledes Forholdet med Hensyn til Privatteatrene og Censuren der kan ordnes, er et Spørgsmaal for sig, og det vedrører ikke det kgl. Teater, men det forekommer mig at være ganske naturligt, at man omtaler det, naar man er inde paa at tale om Teaterforhold i det hele taget.

Jeg skal til Slut kort udtale som min Mening, at man skal gøre sig fortrolig med, at man som hidtil bevarer de tre Kunstarter paa det kgl. Teater, men at Rigsdagen gaar til en Ombygning af Teatrets Scene for at gøre den mindre af Hensyn til de Krav, der stilles fra Skuespillets Side. Jeg haaber, at naar man først er klar over, at det bliver Følgen, og at noget andet sker ikke, vil man baade fra Ministeriets og Teaterstyrelsens Side kunne indrette sig paa en saadan Maade, at det Tilskud, Staten giver, bliver et rimeligt Tilskud, thi det er en Selvfølge, at Staten bør støtte det kgl. Teater, og det har jo Rigsdagen ogsaa været villig til. I Fremtiden vil dens Villighed selvfølgelig blive lige saa stor som hidtil, men der maa være en Grænse for alting. Naar man nu gaar til en Forandring, udtaler jeg endvidere, at jeg haaber, Udvalget vil sætte en Pind for, at Teaterstyrelsen paa egen Haand kan votere faste Lønninger til Personalet. Det maa være Lovgivningsmagtens og ikke Teaterstyrelsens Sag at votere den Slags Ting.

Jeg anbefaler Lovforslaget til velvillig Behandling og til, at det, naar Forhandlingerne ere sluttede, henvises til et særligt Udvalg, der maa tage denne Sag under nøje og indgaaende Overvejelse. Jeg vilde ikke finde det underligt, om en saadan Overvejelse resulterede i, at Udvalget anbefadede Ministeren og Rigsdagen om at enes om at henvise dette store og vigtige Spørgsmaal til nærmere Prøvelse i en Kommission.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Enevold Sørensen): Om Teatrets Forhold i den forløbne Periode og dermed ogsaa Spørgsmaalet om, hvorvidt den nuværende Ordning bør fortsættes, kan jeg i alt væsentligt henholde mig til mine Udtalelser ved Lovforslagets Fremsettelse. Ingen ventede eller kunde vente,

at den ved Loven af 13. Marts 1903 indførte Ordning vilde medføre en hel Omkalfatring af Teatrets Forhold. Ingen kunde vente, at naar denne Ordning blev gennemført, vilde alle Klager, al Kritik over det kgl. Teater forstumme, at saa vilde Skuespillet faa sit, Operaen sit, Skuespillerne vilde faa de Roller, de ønskede, og være glade og fornøjede, Forfatterne vilde faa deres Stykker opførte, baade dem, som ere gode, og dem, som de kun selv fandt gode, og Publikum og ganske særligt Abonnenterne vilde finde, at der hver Aften opførtes netop det, de vilde have. En saadan Guldalder ventede sikkert ingen vilde blive en Følge af Loven af 1903, og en saadan Guldalder vil overhovedet aldrig oprinde. Man vil altid finde, at det kunde gøres ganske anderledes ved det kgl. Teater, og navnlig meget, meget bedre. Det have alle Parter altid ment, og det ville de sikkert ogsaa blive ved at mene i Fremtiden. Men hvad man ønskede gennemført ved Loven af 1903, var et Forsøg paa, om man ved et fast aarligt Tilskud kunde klare sit Forhold til Teatret, det Teater, som Rigsdagen nu en Gang maatte indrømme er en Statsinstitution, som vi have, og som dog vist ingen for Alvor vilde tænke paa at lukke eller leje ud. Rigsdagen søgte — saaledes opfattede jeg Forhandlingerne den Gang — at faa foreløbig Fred om det Spørgsmaal — saadan tror jeg, man kan sige. Rigsdagen var ked af Aar efter Aar at faa det kgl. Teater til Behandling, ked af det Forhold, at man her Aar efter Aar efter Traditionen lavede et Budget for Teatret, et pænt og smukt Budget, som kun havde den Fejl, at intet Menneske i mindste Maade troede paa det eller troede, at det kunde holdes, og saa bagefter tog til Efterretning Statsregnskabet's Oplysning om, at Resultatet var et saa og saa stort Underskud. Dette vilde man bort fra. Man valgte saa at gaa tilbage til en Ordning fra 50-erne med fast Tilskud, og samtidig ventede man, at Teatrets baade kunstneriske og finansielle Drift vilde blive lettet ved, at man gav Bestyrelsen, under Ministerens Tilsyn, noget friere Hænder, stillede den noget friere med Hensyn til Engagementer og deslige Forhold, fremfor naar alt forud skulde være indordnet under det meget detaillerede Budgets Rubrikker.

Resultatet af Driften i den forløbne Tid har vist, at Teatret vel har kunnet klare sig med det bevilgede faste Tilskud, og, som jeg ogsaa fremhævede ved Lovforslagets Fremsettelse, ingen vil kunne sige, at dette Resultat er opnaaet ved, at